

Mire jó a kéménylyuk?

Linda negyven körüli barna asszony. Viharos házasság, zavaros család, iskolából kimaradt gyerekek, túl korán született unoka, tizenévesen meghalt nagylány...

2. oldal

Bűn és bűnhődés között

A Kelet-Európán végigsópró rendszerváltások egyik kulcsmomentuma volt a 80-as évek végén a Kelet és Nyugat széttagoltságát szimbolizáló berlini fal ledöntése.

4. oldal

Vessző, vagy nem vessző?

Engedetlen, rossz gyereket látva, gyakran hallottam leendő szülőktől a következő mondatot: „Ha nekem lesz gyerekem, az biztosan nem lesz ilyen rossz”.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2019. NOVEMBER • 30. évf. 21. szám • Ára 1,5 lej

Ne vétkezzünk többé

Vitáztam a lányommal. Megint ráförmedtem. Nem kellett volna. De annyira ki tud hozni a sodromból, mikor újra és újra azt teszi, amivel tudja, hogy felbosszant. Lehiggadva már bánom, és annyira jó, hogy van lehetőség kibékülni, bocsánatot kérni, megbeszélni. Már önmagában az is elég bűnhődésnek, hogy visszaemlékszem a saját hangomra akkor, amikor ráförmedtem, és látom magam előtt az arcomat is: a haragot. És látom az ő arcát is: a meglepettséget és a szomorúságot. Csak nehogy megszokja, csak jóvá tudjam tenni. Már a gondolat is elkésérít: mi lesz, ha nem tudom jóvá tenni, ha nem tud megbocsátani? A szegek, amiket beleütünk a fába, ha kihúzzuk is őket, nyomuk örökre ott marad. Bűn és bűnhődés terhe ott van mind-

annyiunk életében. Bűn a gyilkosság, a lopás, a hazudozás és a pletykálkodás... De bűn a harag is. Bűnhődöm miatta, és nekem is fáj. Kimondhatatlanul jó érzés a feloldozás. Az, ha megbocsátanak, kisimulnak a közénk türemkedő egyenetlenségek. De mégis marad valami, egy nyom, egy érzés, egy emlék a békétlenségről. Egy idő után megtanulunk már nem haragudni egymásra. Nem leszünk bűntelenek, egyszerűen már nem vesszük annyira komolyan egymással szembeni hibáinkat. Ez szeretet. Isten szeretete sokkal nagyobb és erősebb: mindent eltüntet, minden nyomot és rossz emléket. Az Ő szeretete eltöröl minden bűnt! Megbocsát most is. Megbocsát mindörökké, hogy többé ne vétkezzünk.

PELBÁRT

Esküszöm!

Az eskütétel manapság inkább könnyelműségre vall, mintsem komoly, becsületes, beváltott ígéretre. Hamar kimondjuk, könnyen ígérünk. Kormányok, vezetők jönnek-mennek. Beiktatáskor kezük a Biblián, sok-sok keresztet vetve, nagy álmokat lebegtetve.

„Én pedig azt mondom nektek: egyáltalán ne esküdjétek, sem az égere,.... sem a földre... Így beszéljétek inkább: az igen igen, a nem nem. Ami ezenfelül van, a gonosztól való... se égere, se földre, se Jeruzsálemre, se a tulajdon hajszálunkra.” Tulajdon hajszálunkra? Nem túloz a Szentírás? – kérdezzük.

Miért? Olyan biztosak vagyunk saját hajszálunkban? Holnap kihullhat, holnap megöszülhet. Olyan társadalomban élünk, amely elvárja, hogy nagy szavakkal dobálózunk, olyan szavakkal, amelyek pillanatnyilag nyugtatnak, de azután csak altatnak és butítanak. Mögöttük ott van az esküdöző bizonytalansága, nyugtalansága, gerinctelensége. Az ámítás, illuzionizmus nagy divatját éljük. Az esküdözés egy ördögi kör. Először is, legalább az higgye el saját szavát, aki kimondja. Aztán jön a frusztráció, az önkontroll és az önbecsülés elvesztésének a kezdete.

Krisztus ígéretések helyett cselekedetekre buzdít bennünket, sőt be nem ígért tettekre. Ez az Evangélium logikája, ez a világ előmenetele, ez a progresszió. A csillagok sem ígérgetnek: egyszerűen feljönnek este az égere.

VERES PIROSKA

www.facebook.com/harangszo

Mire jó a kéménylyuk?

Linda negyven körüli barna asszony. Viharos házasság, zavaros család, iskolából kimaradt gyerekek, túl korán született unoka, tizenévesen meghalt nagylány... és még ki tudja, mi szántotta arcára a barázdákat.

Hetekkel ezelőtt kétségbe volt esve: újra babát vár... De rosszul van, a doktorok azt mondták, hogy el kell vetetni, mert veszélyben van az anyuka. Sír, tiltakozik, hogy az a kis élőlény az övé, nem ölhetik meg, akkor sem, ha ő hal meg. Másnapra Linda már lázas. Elsírja, hogy méhen kívüli terhessége van, de ő nem adja ám!! mert az a baba él!

– Elmagyarázta valaki, hogy ez mit jelent? – kérдем okoskodva.

– Persze... – böki ki bizonytalanul.

– Értette, amit elmagyaráztak?

– Hááát... nem annyira!

Látom rajta, hogy semennyire...

– Linda, szeretné, hogy elmondjam egyszerűbben? – kérdezem most már én is elbizonytalanodva.

– Háááát, ha teccik gondolni, de úgysem értem én azt meg...

– Linda, látott már gólyafészket, a kémény tetején? Na, most képzelje el, hogy gólya mama lerakja a tojásokat, bele a fészekbe. Képzeljük el, hogy egy tojáska kiesik a fészekből és lecsusszan a kéménylyukba!

– Szegíííny! – kerekedik el a szeme Lindának.

– Jó helyt van az ott? – kérdezem most már magabiztosan.

– Neeem, az ott elpusztul!

– Persze hogy elpusztul, csak amit a mama megfelelő helyen melenget, az kelhet ki.

– Csak az – bólogat nagy figyelemmel.

– Na mármost, a méhen kívüli terhesség pont ilyen! A tojáska rossz helyen van, nem fejlődik, egy csomó rossz dolgot okoz a szervezetben, látat, mérgezéseket, meg is halhat – mondom, de érzem, hogy mégiscsak sántít a hasonlat. – Ha a méhen kívüli magzatot eltávolítják, azzal nem ölik meg, mert már eleve nincs esélye az életre, mint a kéménylyukban a kis gólyának. Azzal az anyukának lesz esélye a túlélésre.

Nem sopánkodik, nem jajgat, látszik rajta, hogy „dolgozik benne az információ”. Lassan megfordul, úgy elmegy, hogy nem is köszön.

Úgy két hét múlva előkerül és már tud mosolyogni... hűű, hogy is kezdjem, mit is mondjak neki? Megkönnyíti a helyzetem, zavart mosollyal csak ennyit mond:

– Á nem baj, szegííny már az Úrnál van...

Csak bölintok, mert ennél kerekébbet úgysem tudnék mondani. Nyugodt, nem jajgat, mint ahogy sokszor apróságok miatt szokott. Megnyugodott azzal, hogy besorolta kicsinyét az Úrnál lévő többi halottai közé.

DARÓCI TÜNDE

Gadarában

„...Amikor partra szállt, a város felől szembéjött vele egy ember, akiben ördögök voltak. Már régóta nem vett magára ruhát, és nem házban lakott, hanem sírboltokban. Amikor meglátta Jézust, felkiáltott, leborult előtte, és hangosan ezt mondta: Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságos Isten Fia? Kérlek, ne gyötörj engem! Jézus megparancsolta ugyanis a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki ebből az emberből... Az az ember pedig, akiből kimentek az ördögök, arra kérte, hogy vele maradhasson. De Jézus elküldte, ezt mondva neki: Térj haza, és beszéld el, mit tett veled az Isten. Ő pedig elment, és hirdette az egész városban, hogy milyen nagy jót tett vele Jézus.” Lk 8,26-39

Ezt megelőzően a tanítványok egymás között mondogatták: Ki ez, hogy a szeleknek és a víznek is parancsol, és azok engedelmeskednek Neki? Furcsa módon most a gonosz lélek adja meg erre a kérdésre a választ: Ő a magasságos Isten Fia.

Egy ember jön velük szembe. Kinn vannak a pusztában, messzire a legközelebbi gadarai várostól. Mai napig megvan az a meredek, sziklás domb a Galileai-tenger partján. A távolban ott vigyáznak a disznókra a felfogadott pásztorok. Ez az ember messze van a várostól, messze van a családtól, messzire van mindentől. A gonosz lélek kivitte őt a pusztába.

A gonosz lélek ma is ezt teszi: elszakít a családtól, elszakít a környezettől, kivész a közösségből, magányossá tesz, levetkőztet a szó szoros értelmében. Ő, hány ilyen embert láttunk már? Azt is látjuk itt a történetben, hogy Jézus tud és akar segíteni azon az emberen, akiről mások már rég lemondtak. Akitől csak félni lehetett. Akit megkötöznek, láncra vernek, minden emberi praktikát, tudományt bevetnek ellene. Ma azt mondhatnánk, hogy ott van a zárt osztályon, elmebetegek között, kényszerzubbonyban.

A történet bennünket is megítél. Vajon hiszem-e azt, hogy az ilyen mélyre süllyedt

emberen Jézus tud és akar segíteni? A lélekmentés szolgálatában járva Jézus ebben példa. Vegyük számba bűnbánattal, hogy a mi környezetünkben, a mi gyülekezetünkben, a mi falunk népe között nincsenek-e ilyen emberek! Jézus azért érkezik, hogy a megszállottat, a nyomorultat, a tisztátalan ördögi lélek által tönkretett embert megszabadítsa.

A MEGSZABADÍTOTT IGEHIRDETŐ

Azt látjuk, hogy a gonosz lélek bizonyágtételére Jézusnak nincsen szüksége, de a megtisztított, meggyógyított, felöltöztetett ember szavára már igen. Az a Jézus, Aki majd nem kívánatos személy lesz a gadarénusok földjén, nem marad bizonyágtévő nélkül. Ebből az emberből egy evangélista lesz. Milyen furcsa! Belőle lesz igehirdető, aki azelőtt ruhátlanul járt, és sírboltokban lakva, másokat rémisztgetve élt? Most pedig hirdeti: mily nagy jókat tett vele Jézus.

Nem marad aztán bizonyágtévő nélkül ez a vidék. Jézus nem kényszeríti rá magát azokra, akiknek Ő nem kell, de ha nem személyesen hirdeti is az evangéliumot, gondoskodik arról, hogy hirdesse más.

Az első keresztyének életét leíró történetekből megtudjuk, hogy a Jeruzsálemből elmenekülők egy része éppen a gadarénusok Pelle nevű városában telepedik le, és ott rendezik be ideiglenes otthonukat. Jeruzsálemben, ahol nagy öldöklést vittek végbe a római seregek, már nem találnak keresztyéneket. Isten szeretete oda is kiáradt, és oda is kihat, ahol most még elutasítás van. Jézust onnan kiutasítják, de Jézus követői majd otthonra lelnek náluk.

Isten adja, hogy legyen ilyen meggondolás a mi életünkben is! Ne elzárkózzunk, és bezárkózzunk, mert annak bizony rövid távon rossz következménye van! De milyen hosszú távon való áldása lehet annak, ha nyitottak maradunk Jézus iránt!

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Mit érdemel a bűnös?

Csak látszólag lehet következmények nélkül bármit elkövetni – minden tettünknek hatása van. Mint tudjuk: Isten rettenetesen haragszik mind a velünk született, mind az elkövetett bűnök miatt, és azokat igazságos ítéletéből mind ideig való, mind örökké tartó büntetéssel sújtja. (HK 10.)

HALÁLBÜNTETÉS AZ ÓSZÖVETSÉGBEN

Az Ószövetség a szemet szemért, fogat fogért elvet vallotta, de már abban az időben is különbséget tettek a gondatlanságból elkövetett és a szándékos bűnök megítélése között.

Akinek a mulasztása vagy hanyagsága emberéletet követelt, az megmenthette életét a vérbosszútól, ha egy ún. menedékvárosba menekült. Az ide menekülő embert nem lehetett kiadni, de ha önszántából elhagyta a várost, akkor a sértett családtagjai kiolthaták az életét. A bűnös életveszélye érdekes módon csak a főpap haláláig tartott, utána ugyanis már nem volt, aki ítéletet mondjon felette, ezért szabadon távozhattott, a vérbosszú joga megszűnt irányába.

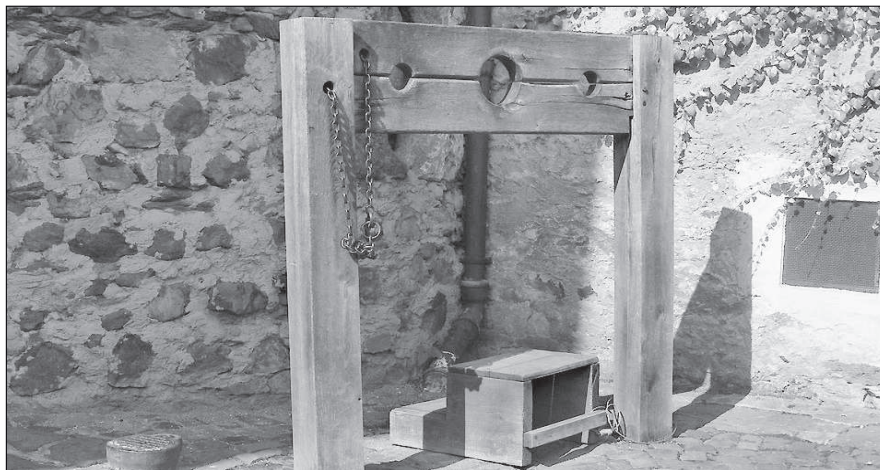
A szándékosan elkövetett emberölést azonban kérelhetetlenül megtorolták. A menedékvárosban lévő lévita papok kötelessége volt kiadni az ilyet a halálbüntetés végrehajtására. A törvény azok felett mondta ki ezt a legsúlyosabb ítéletet, akik megverték, szidalmazták szüleiket, vagy engedetlenek voltak velük szemben; az emberrablókat (csak az emberkereskedőket, a vásárlókat nem); mindenkit, aki szexuálisan eltévlyedett, legyen szó szodómiáról, vérfertőzésről vagy paráznaságról. Halálra volt méltó továbbá mindaz, akit bűnösnek találtak istenkáromlás bűnében, a szombat megszegésében, bálványimádásban és okkult cselekmények elkövetésében (varázslás, halottidézés).

Minden halálos ítélet kimondásához két tanú egybehangzó tanúvallomása kellett (lásd Jézus perét), a kivégzés módja pedig magánbosszú vagy közösségi kivégzés lehetett. Megkövezés járt a paráznaságért, az okkult tevékenységben részt vevőket pedig elevenen elégették. Az akasztást ritkán alkalmazták, mivel tisztátalan halálnemnek tekintették.

Az ószövetségi törvény tehát ismeri és alkalmazza a halálbüntetés intézményét és nem tartja a hatodik parancsolattal összeegyeztethetetlennek.

A RÓMAI KORBAN

Míg az Ószövetség a bűn hatását mindig Isten és Izrael népe viszonyában értelmezte (a bűn kihát az ember egész környezetére), addig a római jog a bűncselekményeket két területre bontotta: a *delictum* a magánsérelmeket foglalta magában, a *crimen* a közérdek védelmére tekintett.

A halálbüntetés kezdetben szakrális jelleggel hordozott magán: életével fizetett az, aki a szent dolgokat meggyalázta, eladta feleségét, elmozdította a földterület határkővét, vagy megszegte szüzességi fogadalmát. Halállal lakolt az, aki elárulta Rómát, aki hamisan tanúskodott, vagy bíróként hamisan hozott ítéletet. Az éjszaka tetten ért tolvajt bárki megölhette, de ha nappal fogták el, akkor bíróság elé kellett állnia, a tetten nem ért tolvaj pedig megúszta azzal, hogy a javak kétszeresét kellett megtérítenie. Nem a lopás értéke volt tehát az ítélet mércéje, hanem a „tolvaj-becsület”: a sötétség leple alatt cselekvő embernél nincs alávalóbb!

A Kr. e. 3–1. század között a római polgárok számára a halálbüntetés helyett lehetőség nyílt az önkéntes száműzetésbe vonulásra, a kereszthalál viszont éppen ekkor terjedt el, mint a rabszolgák és az idegenek kivégzésének közkedvelt módszere, ami még Jézus Krisztus idején is létezett.

Nemcsak az életellenes bűncselekmények ítélete volt tehát ebben az időben a halálbüntetés, hanem a vagyon elleni, a szexuális, a vallási és az erkölcsi bűnök büntetésére is alkalmazták. Az emberi élet nem számított nagy értéknek akkoriban!

MAGYARORSZÁGON

A feudális Magyarországon (1001–1848) szintén használatos ítéletforma volt a halálbüntetés. Különösen a királyság kezdetén, Szent István és Szent László idején alkalmazták elrettentésül és a közrend fenntartására.

A lopás főbenjáró bűnnek számított, amit első két alkalommal csonkítással (szem, orr, kéz), majd a harmadik eset után halállal büntettek. A magántulajdon védelme kulcsfontosságú volt. A nagy fokú jogbizonytalanságot kihasználva virágzott a bírói önkény, érdek szerint lehetett válogatni a dekrétumok között. A büntetések ennek megfelelően a ha-

talmi erőt tükrözték. Nem ugyanúgy büntették a főurakat, mint a szabad polgárokat és a jobbágyokat.

A főnemesek politikai bűneit fő- és jószágvesztéssel torolták meg. A királyi hatalomnak ellenálló életűkkel és vagyonukkal fizettek hűtlenségükért (persze miután ellenállásukat sikeresen megtörte az uralkodói hatalom). Vagyonukat utódaik nem örökölhették, az teljes egészében a királyi kincstárra szállt. A királyi kegyelem is csak az életre vonatkozott, a vagyonra nem.

Halálbüntetés járt a katonai árulásért, mivel az az ország biztonságát, területi épességét és a lakosok szabadságát veszélyeztetete (pl. Dózsa-féle parasztlázadás). Aki katonai kötelességeit vonakodott teljesíteni (ha a nemes csapatait nem küldte, a besorozott jobbágy-katona pénzen akarta szolgálatát kiváltani, vagy erejével visszaélve fosztogatott), nem sok jóra számíthatott.

Halállal lakolt az, aki gyilkosságot, rablást, fosztogatást vagy gyújtogatást követett el, a nemi erőszakolók, a házasságtörő aszszonyok, a varázslónők, a rablók felbujtói, a háromszori istenkáromlók, az asszonykereskedők, a vérfertőzők és a többnejűek.

Súlyosbító körülmény volt, ha az illető visszaeső volt, vagy éjjel követte el gaztettét, de könnyítettek a fiatalokékat, az elmebetegéket és a várandós asszonyok ítéletén. További enyhítő körülmény volt a megbánás, és ha a vádlott megnevezte tettestársait.

A bűn büntetése azonban minden időben csak utólagos tünetkezelés volt. A bűntudat a helytelen érzésből fakadó cselekedetet követi, és arra utal, hogy az ember belső világa nincs összhangban Isten akaratával. „A kert minden fájáról szabadon ehetsz, de a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehetsz, mert azon a napon, amelyen eszel róla, halállal lakolsz” – tiltja Isten Ádám és Éva érdekében. A te érdekedben. Jó arra hallgatni!

Európa bűn és bűnhődés szorításában

A Kelet-Európán végigsöprő rendszerváltások egyik kulcsmomentuma volt a Kelet és Nyugat széttagoltságát szimbolizáló berlini fal ledöntése. Egy pár éve tartott ökumenikus eseményen Gáncs Péter evangélikus püspök arra emlékeztetett, hogy mindez nem csupán a politikusok érdeme volt.

Gyertyák világítottak a német lakások ablakainak tízezeiben, azt jelezve, hogy az ott lakók a fal leomlásáért imádkoznak. Miután fohászuk meghallgatásra talált, egy bizonyos Horst Sindermann, az NDK parlamentjének akkori elnöke, egy kommunista elkötelezett-ségű ember tett bizonyosság értékű vallomást: „Mindenre felkészültünk, mindenre fel voltunk készülve, csak épp a gyertyákra és az imádságra nem.” Hangsúlyozom: egy ateista ember mondta ezt, amikor eresztékeiben recsegett-ropogott az általa is szolgált, hitt és felépített világrend. Amikor már nem talált racionális magyarázatot a történetekre, és mintegy elismerte, hogy VAN, AKIVEL nem számoltak, azzal, hogy Isten alakítja a történelmet. Még a kommunistákét is.

MITŐL FÉLSZ?

Ettől a negyedszázados történetről elrugaszkodva, a jelenbe érve, már nem az ideológiák diktálta hitelenséggel találkozunk, hanem egy másik típusúval. Hiszen egy olyan modern és haladó világkorszakkal szembesülünk nap mint nap, amelyben a keresztyénség, különösen itt Európában, egyre inkább háttérbe szorul. Sok esetben utat is téveszt, elveszíti hangját, irányát, másfelől egyre népszerűtlenebbé vagy még inkább érdektelenebbé válik a tömegek számára.

A hit mint mindennapi életszükséglet már alig jelent valamit a 21. századi fogyasztói társadalom tagjának. Számára a lélek egy olyan mély kút, amit vagy lefed, elrejt maga elől is, vagy teletömök mindenféle haszontalan vagy éppen káros hiedelemmel, okkult praktikával. Belső lelki kérdéseit, a lélek sajgásait igyekszik szerzésvágygal, látvánnyal, megfogható, megehető dolgokkal megválaszolni, elodáznia.

Egy nagyváros fiataljait kérdezték meg pár éve arról, mitől félnek, mitől tartanak leginkább. Sokak meglepetésére az ifjú generáció nagy része a haláltól, az elmúlástól fél a legjobban. Miközben mindenki másnál jobban ismerik és kezelik a modern eszközöket, az elmúláshoz kötődő kérdéseik megválaszolatlan, félelmetes kérdőjelekként lebegnek felettük.

A hit és a mindennapok kontrasztjával küzdő ember folyamatosan változó élethelyzeteiben rádöbben, hogy a technológia korában, a modern örületben kellene hogy eljusson hozzá a Szó. Aminek ma is súlya

és helye van az életében. Az Isten nekünk szánt beszéde. A reklámok és simogatós telefonok világában. A beszéd, amely hitre ébreszt és szembesít a mennyből érkező akadálymentesítéssel.

MENEKÜLÉS AZ ÚR HÁZÁBA

Sok olyan embert ismerhetünk, aki nem templomlátogató, aki gunyorosan, kihívóan beszél a hitről, a keresztyénségről, de előfordul, hogy némelyikük egy-egy őszinte pillanatában azt is megvallja: bizony vannak élethelyzetek, amelyekben valósággal bemenekül az istenházába. Mert sok fájdalmas élményt, emléket, kihívást hurcolva jólesik, ha megtisztulhat, megszépülhet a lelkünk.

És erre a legmegfelelőbb hely a templom. A szakrális tér, és benne az a csend, amelyben egy istentiszteleti idő során számot vehetünk, fölfelé tekinthetünk, és egyszer csak feltörhet belőlünk az addig elnémított ima szava is. Ebben a templomi áhítatban egyszerre megtapasztaljuk az odafentivel való közösséget, amiről a Cseh Tamás által csak Ady Bandinak becézett, de költőfejedelmek elismert alkotó így vall: „Csöndesen és váratlanul / Átölelt az Isten.” És ez a csöndes, váratlan ölelés, ez a hitélmény megszépít. Nem csupán bensőleg, de az arcon is ott fénylik, ott tükröződik az Istennel való találkozás szentséges öröme, az ő kibeszélhetetlen dicsősége.

Nem kell hozzá mélyebb vizsgálódás, hogy napnál is világosabban lássuk, mennyire szomjazza a szolidaritást a kontinens jelene. Nyugat és Kelet szembenállása mindennapossá vált a migráció, és egyáltalán, az unió jelene és jövője kérdéseiben. A rendszerváltás utáni években annyira óhajtottuk az új európai egységet, a határokok nélküli Európát, a nyitottságot, és most azt látjuk, hogy mindenki mindenki ellen, a sokféle álláspont szétdarabolja, szétzilálja azt, amit mi naivan szövetségnek gondoltunk. A válsághelyzetek beköltöztek a kontinens mindennapjaiba és szétmorzsolják a közösnek vélt gondolkodást.

TIK-TAK, ELMŰLIK AZ ÉLET

Ma már az is vita tárgya, mi a szolidaritás. Tudok-e, akarok-e önfeláldozó, önzetlen, segítőkész, odaadó és jószívű lenni a mellettem élő iránt? Sőt, továbbmenve, a vallási fundamentalizmus fokozódó jelenlétében és európai térhódításában már az is egyfajta empátiának számíthat, ha egyáltalán élni hagyod a másikat, nem törsz az életére, elfogadod másságát.

Vermes Géza vallástörténész nagyon direkt módon fogalmaz. Szerinte az Jézusban az igazán forradalmi és sokak számára egészen provokatív, hogy gyakran a cseppet sem rokonszenvesek, a maguk hibájából elvesztettek vagy az önhibájukon kívül kirekesztettek és tisztátalanok társaságát részesíti előnyben, velük ül le egy asztalhoz. A törvénytudók summájával: a bűnösökkel. Mielőtt azt hinnénk, hogy ez nem a mi asztalunk, gondolkunk csak bele: rajtunk kívül melyik népnek van még december ötödikéje?!

Időnként azért megmozdulunk, a társadalom összeáll egy nagy, közös erővé, és lesz egy szív és egy akarat. Kár, hogy ez csak ritkán és nagy katasztrófák idején történik meg. Utána visszabújunk a csigaházba, kizárólag magunkkal törődve. Pedig talán éppen ebbe betegszünk bele. Amikor képtelenek vagyunk levenni magunkról, adott élethelyzetünkről a tekintetünket és meglátni a másikat, a segítségre szorulókat. A bajba jutottat.

Ott körözzük a saját életünk körül, telve mélységes elégedetlenséggel, lélekromboló negatív gondolatokkal, és közben tik-tak, elműlik az élet, a földi lét, az Isten ajándéka; úgy, hogy valójában nem is láttuk a másikat, talán még a legközelebbi családtagokat sem, úgy igazán.

Pedig csak fel kell emelnünk a tekintetünket. Önmagunkról. Magunkba feledkezett mindennapjainkról. És egy kicsit nézni, és még inkább látni. A másikat, a világot. És engedni, hogy a szívünkben megszülessen az együttérés és a segíteni akarás valamilyen formája.

Vessző, vagy nem vessző?

„A vessző és a dorgálás bölcsességet ad, de a szabadjára hagyott gyermek megszégyeníti az ő anyját.” Péld 29,15

Engedetlen, rossz gyereket látva, gyakran hallottam leendő szülőktől a következő mondatot: „Ha nekem lesz gyerekem, az biztosan nem lesz ilyen rossz. Ha nekem lesz gyerekem, én ezt biztosan nem fogom megengedni neki.” Szülőként, nevelőként, azt hiszem, megállapíthatjuk, hogy a legkönnyebben a más gyereket tudnánk nevelni. Ismerősen csengenek a „Megmondanám én neki...”, „Adnék én neki...”, „Megnevelném én...” kezdetű mondatok?

Aztán amikor tényleg megszületik a gyermek, valahogy nem tűnik olyan egyszerűnek az egész. A hétköznapokban, amikor borogat, hisztizik, zsarol, mégis azt a tüneményes angyalt látjuk, ahogy meg máskor tud viselkedni. Sokan esnek bele ebbe a csapdába, és mire valójában nevelni, fegyelmezni kellene a gyereket, már az ujjá köré csavarta a kis jövevény az egész családot.

A Bibliában a fegyelmezésről a legtöbb szó a Példabeszédek könyvében található. A szentíró kifejezetten károsnak tartja azt, ha a gyermek nincs megdorgálva vagy egy-egy nagyobb rossz cselekedet esetén vesszővel megfenyítve. Lehet most felhördülni, hogy mi-csoda ósdi, maradi és ártalmas eszközökről beszélnek, de szerintem a megengedő nevelés sokkal ártalmasabb a gyerek számára a személyisége fejlődésében, mint a fegyelmezés.

Nézzünk szét egy kicsit a nevelési és ezen belül a fegyelmezési módszerek között.

Diana Baumrind amerikai pszichológus az 1960-as években óvodás gyermeket nevelő száz család megfigyelése és kikérdezése nyomán három nevelési típust különböztetett meg: tekintélyelvű, következetes és engedékeny. Újabban a szakértők egy negyedik típust, a közömbös szülői viszonyulást is hozzáadták ehhez a csoportosításhoz.

1. A tekintélyelvű családokban minden hatalom a szülőé. Nagy elvárásokat támasztanak gyermekeikkel szemben, és fukarkodnak a pozitív visszajelzésekkel. Úgy tartják, a gyerek feladata az engedelmesség minden körülmények között, ezért magyarázat nélkül várják el az utasítások követését. Gyakoriak a kimondatlan szabályok: nem mondják el pontosan, mit várnak el a gyerektől, mivel feltételezik, hogy azt magától is tudnia kellene.

Ezekben a családokban hideg a légkör: rengeteg a kritika, és kevés a gyengédség. A határok világosak, alkudozásnak helye nincs. A szülők gyakran folyamodnak helytelen viselkedés esetén a megszégyenítéshez: „Hát ennyire sem vagy képes?” „Hányszor kell elmondanom ugyanazt, amíg felfogod végre?”

Az ilyen családokban felnőtt gyerekek viselkedése nem feltétlenül jobb az átlagnál.

Alkat kérdése, hogy a túlzott szülői szigorra féltékenységgel vagy agresszióval válaszolnak-e: igen gyakori, hogy az otthon elnyomott gyerekek az iskolában, a társai között engedi ki a gőzt.

Mivel nem tanulják meg gyerekkorban, hogyan kell döntéseket hozni, felnőttként is nehézségeik lesznek ezen a téren. Önbizalmukon pedig helyrehozhatatlan károkat ejt a ridegtartás.

2. A következetes szülői nevelési attitűd első ránézésre nem sokban különbözik a tekintélyelvűtől: ebben az esetben is alapozhatunk a szülői tekintélyre, léteznek betartandó szabályok, ezek megsértése esetén következménnyel kell számolni. Mindezek módja azonban gyökeresen eltérő az előzőtől.

A következetes szülő ugyanis főleg abban különbözik a tekintélyelvűtől, hogy döntéseit megmagyarázza. Fontos számára, hogy gyermeke ne vakon engedelmeskedjen, hanem értse is, min alapulnak az elvárások. Egyik célja, hogy a gyerek önállóan is képes legyen megállni a helyét, ezért támogatja és segíti az önálló döntéshozatalt, egyszerismind irányítja is azt, hogy a gyerek ne rohanjon fejfelé.

Ha büntetésre kerül sor, az soha nem öncélú vagy megalázó. A következetes szülő számára egyértelmű az is, hogy pozitív megerősítésre is szükség van, ezért nem fukarkodik a – megérdemelt! – dicsőretekkel. Így a gyerek önbizalma valóban fejlődik, de nem válik önteltté.

3. Megengedő. David Eberhard pszichiáter szerint a megengedő nevelésben részeseül

gyermek rendszerint csalódott felnőtt lesz. A hatgyermekes pszichiáter szerint „ha egy gyereknek nemet mondunk, az nem egyenlő a bántalmazással!” Eberhard kijelenti: „A neveletlen és kezelhetetlen gyerekek köré éljük, és ez mind az engedékeny szülői magatartás kézzelfogható következménye. A jelen társadalom elveszítette hajdani, jól bevált nevelési normáit, amikor egy neveletlen gyereket bármely felnőtt nyugodt szívvel rendreutasíthatott.”

4. A közömbös nevelés következménye pedig egy roppant fegyelmezhetetlen gyermek. Mivel nem kell tartania senkitől, hiszen otthon senki sem figyel rá, megszűnnek a korlátok.

Tegyük fel, hogy két gyerek meglopja az osztálytársát. Hogy reagálnak a különféle szülők a történetekre?

A **következetes szülő** a tett súlyával arányos büntetést alkalmaz. A gyereknek vissza kell vinnie az eltulajdonított tárgyat a gazdájának, elnézést kell kérnie tőle, emellett pedig két hétre eltiltják őt a számítógépezéstől. A szülő elbeszélget a gyerekkel arról, hogy vajon mit érezhetett az osztálytárs, amikor mindez történt vele, és reméli, hasonló eset a jövőben nem fog előfordulni.

A **tekintélyelvű szülő** eközben hosszan üvöltözik a gyerekkel, esetleg el is veri, anyja büntetésként napokig nem szól hozzá. De nem beszélgetnek el vele arról, miért volt helytelen a viselkedése, nem mutatnak miniat arra vonatkozóan, hogy mit és hogyan kellett volna másképp csinálnia. Így a gyerek legfeljebb annyit tanul az esetből, hogy legközelebb ügyesebben kövesse el ugyanazt a cselekedetet, hogy a szülei lehetőleg ne tudják meg.

Az **engedékeny szülő** kifizeti a pénzt és megpróbálja elfedni a gyerek hibáját, miközben otthon pozitívan próbálja motiválni, hogy ne lopjon, ami nem biztos, hogy elég lesz ahhoz, hogy legközelebb ne tegye meg.

A **közömbös szülő** nem akar tudomást venni a problémáról, esetleg még jól össze is szítja a kárvallottat, hogy miért nem vigyázott jobban a pénzére. Otthon, lehet, hogy megveri a gyereket, de ő sem ül le vele megbeszélni a történeteket.

Tapasztalataim és tanulmányaim alapján a gyerekeknek korlátok kellene. Ezt pedig leginkább a jutalmazás-büntetés elvvel lehet kiépíteni. Ha túl szűkek a korlátok, a gyerek szétveri és viselkedési zavarai lesznek, ha túl tágak vagy nincsenek korlátok, akkor bizonytalanná válik.

A korlátokat mi szabjuk meg, ezt pedig a saját neveltetésünk határozza meg, s az a gondolkodásmód, ahogyan mi élünk.

Istené a dicsőség az új templomért

A magyar kormány küldöttsége látogatott el nemrég Nagykárolyba, az új kertvárosi református templomba és Kálvin-központba. Az ünnepélyes alkalmon Csúry István püspök, Kovács Jenő egyházmegyei főgondnok és Tolnay István esperes szólt az egybegyűltekhöz.

Feszült várakozás előzte meg a magyarországiak látogatását, hiszen már napokkal előtte sokan készültek a fogadásukra. Jelen volt az egyházközség presbitériuma, nőszövetsége és énekkara, az egyházmegye vezetősége, valamint az új templom építésében részt vevő mérnökök, a kivitelező vállalkozó és a református óvoda igazgatónője.

Csúry István püspök azt hangsúlyozta, hogy Isten kegyelme által épülhetett fel az új templom. Az Ő mindenhatóságát dicséri az építkezés. Amint kőfalakat épített Isten a Sionon, úgy épültek fel itt is a semmiből a templom falai. A falak közül kilépve pedig a közösségnek is épülnie kell. A püspök hálával összegezte, hogy jelenleg olyan kormány van Magyarországnak, amelyik odafigyel a határon túli magyar közösségekre és támogatja őket.

Kovács Jenő bevallotta: évekkel ezelőtt még szkeptikus volt, kételkedett abban, hogy felépül Nagykárolyban az új református templom. Ma már azonban örömmel tapasztalja, hogy az Úr rátekintett erre a közösségre és megsegítette azt. Az egyházmegyei főgondnok azt is elmondta, hogy bölcsődét is szeretnék építeni. Hangsúlyozta, hogy a roma nemzetiségű gyermekeket akkor lehet felzárkóztatni, ha oktatásban részesülnek, a magyar gyermekeket pedig úgy lehet megőrizni vallásukban és nemzeti identitásukban, hogy magyar óvodába és iskolába járnak.

Tolnay István esperes, a kertvárosi egyházközség lelkipásztora is megosztotta ünnepi gondolatait a megjelentekkel. Elmondta, hogy elsősorban Istené a dicsőség a megvalósult tervekért, emellett fontos szerepe volt az építkezésben a gyülekezet kitarlásának, akaratának és imájának is. Egy 21 éves álom vált valóra. 1998-ban tették le az alapkövet, és idén szeptember 12-én az utolsó térkő is helyére került. Az esperes tisztelettel megköszönte a Magyar Kormány és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület támogatását.

(karolyirefegyhamgye.ro)

Az emlékezés vasárnapja Szilágyszentkirályon

„Emlékezzél vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az Úr, már negyven esztendeje a pusztában, hogy megsanyargatva és próbára téve téged, megtudja, mi van a szívedben: megtartod-e parancsolatait, vagy sem?” 5Mózes 8,2

A vasárnapi istentiszteletek mindig nagyszerű lehetőségét kínálják az Úrral való találkozásnak. Ezt jól tudjuk itt Szilágyszentkirályon, és sokan meg is ragadjuk az alkalmakat. Szükségét érezzük, hogy az életünk útján tanítson, neveljen, vezéreljen minket az Ige, különben rossz irányba térhetünk.

Szeptember 8-án délelőtt lelki éhségünket Isten még megajándékozta egy nagyszerű eseménnyel. Az istentisztelet záróakkordjaként meghallgathattuk a Budapesten élő dr. Visky Katalin rövid ismertetőjét a felmenőiről, a nemes reggeli Visky családról.

Ezt a családot is, mint sok hasonló nemesi családot, az elmúlt rendszer el akarta tüntetni. Hatalmas vagyonukat – szántóföld, erdő, gyümölcsös, valamint a nemesi családhoz illő kúria – egyik napról a másikra elkobozták. A család tagjait télvíz idején, egy kis batyuval, a meleg családi fészekből elhurcolták.

Hosszú ideig nem volt ildomos a Visky családról beszélni, amely korábban nagylelkű adományokkal segítette a faluban a templom építését, támogatta az iskolát, szegényeknek

adományozott. Nagy hangjuk volt ellenben azoknak, akik nemcsak kifosztották e nemesi családot, de a kúria tégláit, cserepeit saját házukba beépítették. Ez a korszak Isten akaratából véget ért.

Dr. Visky Katalin – e nemesi család névének utolsó viselője – szeretné a család történetét megismertetni az új nemzedékkel. Ezt erkölcsi kötelességének tartja. Ebben a törekvésében segítségére van az örökké élő, hatalmas Isten. Az utolsó sarjnak tavaly sikerült felújítatnia a családi sírhelyeket, melyek a templomkertben vannak. Emléktáblát állíttatott édesapja, dr. Visky Sándor emlékére, templomunk külső falán.

A 2019. június 22-én tartott presbitériumi gyűlés alkalmával a presbitérium úgy döntött, hogy a torony alatti, használaton kívüli szobáskát gyülekezeti emlékszobává alakítja. Lelkipásztorunk, Süle Gyula Zsolt felkérésére lelkes gyülekezeti tagok elvégezték a felújítást.

Dr. Visky Katalin könnyeivel küszködve köszönte meg, hogy minden elképzelését felülmúló ékességben várta a kis emlékszoba. A rózsákkal töltött virágváza különösen mélyen érintette, mivel egy idős nénitől tudta, hogy a nagyapa – Visky Sándor – különösen kedvelte a rózsákat. Beszéde után a gyülekezet megtekinthette a kis emlékszobát, melybe a megelőző napon elhelyezték a reggeli Visky család címerét, családfáját, a család nemesi címét igazoló dokumentumot és sok más emléktárgyat.

Hírharang – sokszínű keresztyénség

A BAYERN VEZETŐEDZŐJE HÍVÓ KERESZTYÉN

„Van, aki pszichológushoz megy, én Jézus-hoz” – jelentette ki a német futballiga győztes csapatának, az FC Bayern Münchennek a főedzője, *Niko Kovac* abban az interjúban, amelyet a *Welt am Sonntag* adott. „Olyan munkában, mint az enyém, ahol rengeteg külső-belső terhelésnek vagyunk kitéve, belső nyugalomra van legfőképpen szükség” – tette hozzá. A belső nyugalmat és a tartást a 47 éves sportmester a hitben találta meg. „Érzem, mennyire segít a hit. Az elmúlt szezon nem tudtam volna végigcsinálni, csak hittel.”

A horvát gyökerű, gyakorló keresztyén Kovac rendszeres templomjáró, a vasárnapi alkalmakat igyekszik soha ki nem hagyni. Az 52 vasárnapból legalább negyvenben templomba megy. Fontosnak tartja azt is, hogy keresztyén hitét gyakorolja is. „Keresztyén vagyok, s igyekszem is a bibliai értékek szerint élni” – tette hozzá az interjúban.

2019 ZWINGLI-ÉV

Svájcban, Németországban elsősorban a reformátusok között ez az év sok rendezvénnyel, szakmai nappal, találkozóval, gyülekezeti alkalmakkal e mottó jegyében telik el: „A svájci reformáció 500 éve”. 2019-ben éppen 500 éve annak, hogy 1519. január 1-én *Ulrich Zwingli* (1484–1531) a zürichi Grofmünsterben első prédikációját tartotta, amivel elindította a svájci reformációt.

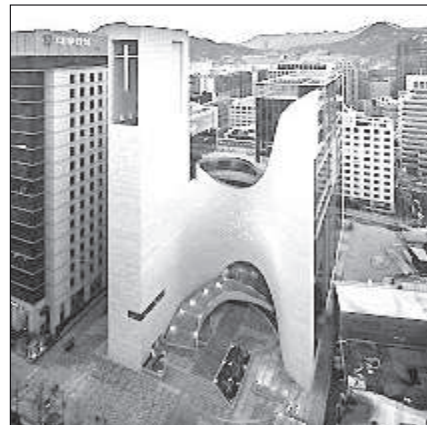
Zürichből kiindulva formálták ki a reformáció svájci teológusai, lelkészei, köztük Kálvin János is Genfben, úttörő gondolataikat a keresztyén ember szabadságáról, felelősségéről az egyházért és az államért.

Ennek a gondolatrendszernek máig érvényes hatása van több területen. Zwingli igen fontosnak tartotta azt, hogy a keresztyén-bibliás hitnek következményei legyenek mind a személyes életben, mind a közösség életében, illetve a kettő viszonyában.

KÍNA 2030-RA A VILÁG LEGNÉPESEBB KERESZTYÉN ORSZÁGA LESZ

A protestánsokról készített világstatisztikák szerint az USA, Mexikó és Nigéria mellett már most Kína az egyik legnépesebb keresztyén és protestáns ország a világon. A hivatalosan regisztrált és nem regisztrált keresztyén népesség jelenlegi becslések szerint 130-140 millió lelket számlál. A protestánsoknak, akiknek többségét a református egyházak adják, a hatalmas birodalomban annyi templomuk, imaházuk, közösségi célú, istentiszteletre használt bérelt helyiségük van, mint amennyi kultuszhellyel összesen a buddhisták és a muszlimok rendelkeznek Kínában.

A *Christian Post* riportja megszólaltatta az amerikai-kenyai Tengerentúli Missziói Testvéri Társaság, az OMF Kínáért és Indiáért felelős elnökhelyettesét, Rodney Penning-

tont, s ő így fogalmazott: „Elragadtatással és nagy örömmel látjuk, mit tett az Úr már eddig is Kínában.” 2030-ra legkevesebb 200 millió kínai keresztyén lesz az országban. Annak ellenére várható ez a növekedés, hogy az ország jelenlegi vezetője, Hszi Csin-ping két éve új egyházi törvényeket hozott, s azok több területen is szigorításokat jelentenek.

Egy kínai keresztyéndemokrata így fogalmazott: „Hazám sorsát nem a kommunisták, nem a cinikus álkonfucianusok, nem a kapitalizmus, nem a demokrácia, sem semmiféle földi dolog nem fogja meghatározni, hanem egyedül Isten és az élő keresztyén hit.”

A VILÁG LEGÚJABB, LEGMODERNEBB PRESBITERIÁNUS/REFORMÁTUS TEMPLOMA DÉL-KOREÁBAN

Hal formájú, de a tervező szerint ölelő anyai kart ábrázoló, modern vonalvezetésű külsővel, tornyán finom metszésű kereszttel, ultramodern belsőépítészeti tervezéssel és megoldásokkal elkészült a világ legmodernebb protestáns temploma.

Az ország legrégebb, 1887. szeptember végén alapított presbiteri/református közösségének, az anyaegháznak ad méltó és esztétikus otthont az új templomépület. Ennek egyik szárnyában irodák, előadótermek, közösségi helyiségek vannak, a másikban az istentiszleteti tér. A templomépület formája az európai gótika ég felé mutató lendületét idézi. Dongkyu Choi főtervező elmondta: a reformáció követte a gótikát, s ennek ő az épület formájában is kifejezést adott. Nagy étterem, kávézó teszik a tartósabb tartózkodásra kellemessé a környezetet, amelyet teraszok és függőkertek díszítenek.

A hatalmas gyülekezet ma már sokféle módon tölti be Jézus missziói parancsát a modern Dél-Koreában. Van oktatási rendszere, amely a Tanár Szervezetben egyesíti oktatóit, önkéntes gyülekezeti és szociális munkás képzője. 2009 óta önálló akadémiaja, egyeteme is működik. Növekedésének egyik mozgatórugója Jézus evangéliuma. Ő gyógyítani jött erre a világra, s meghirdetni Isten országát és igazságát.

A másik mozgatóerő az igen erős személyes és közösségi imaélet.

- Vasárnaponként négy fő istentisztelet tartanak teli templommal, de a szolgálatok már hajnalban elkezdődnek.

- Vasárnap este és csütörtök délben ima-est és déli imaóra tagolja a heti alkalmakat.

- Vannak éjféλι és kora hajnali imaalkalmak is.

- Vasárnap külön termekben tartanak angol, japán, vietnámi, mongol, kínai nyelvű istentiszteletet.

Egyedül Istené a dicsőség!

A stand up humorista bizonyágtevő

Kovács András Péter humorista és író (civil foglalkozása: ügyvéd). Talán (bízom benne) sokaknak ismerős ez a név. A Magyarországon is évek óta elterjedt és egyre több követőt vonzó műfaj, a stand-up comedy egyik neves képviselője tett bizonyágot hitéről több ezer fő előtt.

Bizonyágtételének mélységét és komolyságát nem rontották el azok a viccek, melyeket felvezetésként elmondott. Sőt, inkább hitelesebbé tették. Maradt ugyanaz a humorista, aki feláll a Dumaszház színpadára és szóragoztatja a hallgatóságot.

Az a mód, ahogyan a 15–30 év közötti hallgatóságot megszólította, sokkal hitelesebbé tette, mint ha arról beszélt volna, hogy mennyire fontos minden vasárnap templomba menni. A személyes vallástétel bebizonyította és megerősítette bennem, hogy a humor is jó eszköze lehet Isten dicséretének.

Szakmai körökben (még ökumenikus szinteken is) gyakran merül fel, hogy olyan kevés fiatalt tudunk megszólítani és a gyülekezetekbe behívni. Nem mondom, hogy ezután a stand up stílust felvéve álljunk ki vasárnap igét hirdetni. Azon viszont ideje lenne elgondolkodni, hogy milyen az a nyelv, az a stílus, amely megszólítja a ma fiataljait és közel viszi őket Isten megismeréséhez.

Mi a fontosabb? Hagyományaink védelme körömszakadtáig, vagy olyan szokások kialakítása, melyek a kellő tisztelettel Istenhez és érthető módon emberhez közelítenek?

Katolikus testvéreink már elindultak egy olyan irányba, amely több lehetőséget ad arra, hogy a fiatal és az idős egyaránt jól érezze magát a misén.

Ideje lenne nekünk is megmozdulni (elnézést kérek azoktól, akik ezt már megtették)! Több olyan emberre lenne szükség, aki hitét felvállalva áll ki és hitelesen tesz bizonyágot hitéről.

Zárom soraimat Kovács András Péter szavaival: „Én nem vagyok egy makulátlan ember, de nem is ez a lényeg. Hanem az, hogy a gyerekeim úgy szólítanak: »Apa!«, és az ölembe másznak. Isten pedig úgy szólít, hogy »Fiam!« – és az ölébe vesz.”

PERPÉKNÉ PAPP ÉVA

Érintetlen kriptát találtak a bánffyhunyadi református templomban

A régészek az istenháza felújítása alkalmából végeztek ásásokat a bánffyhunyadi református templomban, és 2019. szeptember 30-án érintetlen kriptát találtak.

A sírbolt négy holttestet rejtett. Csók Zsolt, az Erdélyi Nemzeti Történelmi Múzeum régésze szerint a lelet európai jelentőségű, s fontosságát növeli, hogy Erdélyben 120 éve találtak utoljára érintetlen kriptát.

A régészek kiemelik és konzerválják a valószínűleg 17-18. századi leleteket. Csók Zsolt elmondta, hogy a holttesteket úgynevezett karanténba helyezik, hogy minél jobban megöriz-

zék őket, majd a kolozsvári történelmi múzeumba szállítják az ezüst csillagformával veretett koporsókkal együtt, hogy ott megvizsgálják.

A kriptában két felnőtt és két gyermek koporsója volt. Az egyik, „Bánffy K” felírtú koporsóban 3-4 éves gyermek nyugodott, díszes ruhákba öltöztetve, ezüst csipkésű brokát pártában. A ruhákban illatos növények maradványai is fellelhetők, ezek közül a rozmaringot azonosították a helyszínen.

A bánffyhunyadi gyülekezet 2017-ben nyert uniós pályázatot, közel 2 millió euró értékben, a templom teljes felújítására. A felújítás négy évig tart. (*reformatus.ro*)

Fricska

A parókia kertje alján volt egy öreg, hatalmas körtefa. Nyári éjszakán, nyitott ablak mellett arra ébredek, hogy mintha fújna a szél, zörög a falevél, pedig csendes, holdfényes éjszaka van. Hamarosan megfejttem a titkot: a szomszéd család négy fia kicsitől nagyig tevékenykedik ott. Kimegyek, hogy meglepjem őket. A két nagyobbik, mint a mókus, úgy ugrik le a fáról. A kisebb fiúnak még segítettem is, mert első indulásra nem sikerült, a nagyobb-

baknak pedig átadtam a gyűjteményüket, mert nagyon rászorultak, sokan és szegények voltak. Két nap múlva a piacon találom anyjukat, ismerős körtét árul. Jutott belőle oda is. Veszek, kérek két kilót, de rám se néz, úgy méri ki jó bőven, s az árát nem akarja elfogadni, hogy hát tiszteletes úrnak nem adom pénzért. Az ellenértéket otthagynom az asztalon, mondván, hogy megdolgoltak érte. A későbbiekben nem esett aztán szó róla.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Békefy Lajos, Fábián Tibor, Tokár Sándor, Tötös Beata, Visky István, Wagner Erik. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Abraham Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a felkelti hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.